

נגדך כל תאותי

זכריה פרק ח (יט) כה אמר יְהוָה צְבָאוֹת צוֹם הַרְבִּיעִי וְצוֹם הַחֲמִישִׁי וְצוֹם הַשְּׁבִיעִי וְצוֹם הָעֶשְׂרִי יִהְיֶה לְבֵית יְהוָה לְשָׁשׂוֹן וּלְשִׂמְחָה וּלְמַעֲדִים טוֹבִים וְהָאֲמַת וְהַשְּׁלוֹם אֶהְבֹּ. **שמות פרק לב** (ה) וַיֵּרָא אֶהָרֶן וַיִּבֶן מִזְבֵּחַ לְפָנָיו וַיִּקְרָא אֶהָרֶן וַיֹּאמֶר חַג לַיָּדוֹד מִחֶר.

שמ"ש: הנה בכתוב (זכריה ח') שצום הרביעי וצום החמישי וכו' יהפכו לששון ולשמחה. ונראה עפ"י מ"ש מהר"ל בענין חוה"מ מפני שיש קדושה לפניו ולארהיו נעשו הימים שביניהם חוה"מ, כן נמי לעתיד שהימים בין שבעה עשר בתמוז לת"ב יהיו כמו חוה"מ, והיה מועד ארוך של כ"ב יום מקביל לכם מועדי ישראל שבזה"ז, שבעת ימי הפסח ושמונת ימי החג הרי כאן ט"ו יום, שבועות ור"ה ויוה"כ הרי ח"י, שבת ור"ח הרי כ', שני ימים של פורים שהם מדברי קבלה שבדברי תורה דמי, ומקמי דכתיבי הנ"ל היו, הרי כ"ב ימים, וכנגדן יתוספו עוד כ"ב ימים מ"ז בתמוז עד אחר ט"ב, וכבר אמרנו שעל הימים העתידיים האלו אמז"ל בפסוק יספת לגוי נכבדת- עליך להוסיף לנו מועדות (אמרה כנסי' לפני הקב"ה עליך להוסיף לנו מועדות ועלינו להיות מקריבים לפניך ומכבדין אותך יספת לגוי נכבדת אמר להם הקב"ה חייכם איני מחזיר ימים טובים מכם אלא אני מוסיף לכם מועדות שתשמחו בהם שנאמר ביום השמיני עצרת) שהכוונה על כ"ב ימים אלו, והמועדים שאתנו היום הם בזכות שבעה צדיקים, ולעת"ל יתוספו אלו כ"ב הימים בזכות כ"ב אותיות התורה:

שמ"ש: חודש זה שהוא מירחין דעשו עוד עתיד להתהפך מרע לטוב והיו הצומות לששון ולשמחה, ובדאי יתחיל המועד מ"ז בתמוז וימשך עד ט' באב, והימים שבינתיים יהיו כמו חוה"מ, ובבית ראשון שנא' בתשעה לחודש... ותבקע העיר, אלא שאנחנו עושים יום הצום ב"ז לחודש משום דחורבן שני עדיפא לי, אבל לענין ימי ששון ושמחה שיהיו הימים האלה ב"ב בודאי יתחיל מט' לחודש ויצא רוב החודש בששון ושמחה, א"כ יהי' כל החודש כולו קודש מהופך ממהותו מחטא לטהרה ומבזיון לכבוד:

אוהב ישראל למה קורין פרשת פנחס שבבת בין המצרים ברוב השנים. אשר כל עיקרי המועדים כתובים בפרשה זו וע"כ לא דבר ריק הוא. אך בכוונה מכוונת עשו חז"ל זה ברוח קדשם. אמנם י"ל בהעיר לב ושום שכל, דאלו הכ"א יום שבין י"ז בתמוז לט' באב הם מקוריים ושרשיים לכל המועדות של השנה שהם בכללן ג"כ כ"א יום. היינו שבת ור"ח, ז' ימי הפסח, יום חג השבועות, ב' ימים של ר"ה, יוה"כ, ח' ימי חג הסוכות. וסימנך א"ך טוב לישראל (תהלים עג, א) ואלו הכ"א יום שבין המצרים הם מקוריים שרשיים להם. וע"פ הנ"ל מבואר שאלו הכ"א יום הם ימים טובים גדולים מאוד אך בעונותינו הרבים עדיין אין אנו ראוים להם וטוביהו גניז בגווייהו. ואי"ה כשנזכה במהרה בימינו לעשות תשובה ומעש"ט לזכך החומר ולהעביר זוהם הזהב אז יתגלה רב טוב הצפון כי אז נהיה ראוים לכל הברכות וישועות טובות מצד הדין, ואז יהיו הכ"א ימים ימים טובים גדולים ונוראים אשר אין להעריך והם מקוריים שרשיים לכל הכ"א ימים טובים שאנו עושים בזה"ז. ועל כולם יהיה ט' באב למועד יותר גדול. ולזה אנו קורין פרשת פנחס אשר כל המועדות כתובים בו בימים האלו כי מהם נמשכים כל המועדות והמשכיל יבין כ"ז:

תענית כו ב"ז בתמוז נשתברו הלוחות, ובטל התמיד, והובקעה העיר. ושרף אפוסטמוס את התורה והעמיד צלם בהיכל.

עירובין נד אמר ר"א מאי דכתיב חרות על הלוחות? אלמלי לא נשתברו לוחות הראשונות לא נשתכחה תורה מישראל.

מגילה דף ב עמוד ב אמר רב חסדא: מ"ם וסמ"ך שבלוחות בנס היו עומדין.

שפ"א כי תשא תרס"ב: ובמד' שכל מ' יום הי' לומד ושוכח ואח"כ ניתן לו התורה במתנה. וכבר כ' מזה במ"א כי מ' יום הכנה אל התורה. כמו ששת ימי המעשה הכנה אל השבת שהיא תכלית מעשה בראשית... ויש בו שכחה כי הטבע משכח... וכמו כן שבת כלל ימי המעשה והוא יומא דנשמתא. יומא דזכירה. דלית בי' שכחה. דכל השכחה מצד הגוף. ובשבת נתגלה זה שורש התורה ומרע"ה כמ"ש "מזמור" שיר"ל יום "השבת ר"ת למש"ה. והתורה שלומדין בשבת אין בה שכחה:

שפ"א בלק תר"ס: ב"ז בתמוז ירד מרע"ה עם הלוחות ראשונות, והגם שנשברו איתא שבירי לוחות מונחין בארון, כי כל המתנות שנתן הקב"ה לבנ"י הם לעולם. וגמירי משמיא מיהב יהבי משקל לא שקלי. ולכן הארת לוחות הראשונות נשאר לעולם לבנ"י. אבל אותיות פורחות למעלה לפקדון לבנ"י. וכפי מה שזוכין מאירין האותיות. ואיתא בשם האר"י ז"ל חג לה' מחר כי לעתיד לבוא יהי' י"ז בתמוז חג כשיתקנו בנ"י החטא יאירו הלוחות ראשונות. כי יום זה הוא שמחה מצד מתנות הלוחות. ועצבון מצד השבירה. ולכן בש"ק דהיא מעין עוה"ב יש הארה מלוחות ראשונות. וזהו בחי' זכור בש"ק, דאיתא אם היו מקבלין הראשונות לא הי' שכחה בדברי תורה כדכ' חרות על הלוחות, וזו החקיקה הי' ג"כ בנפשות בני' רשימה בעצם שא"ל לשכוח. רק אחה החטא- אכן כאדם תמותון נפלו לבחי' שכחה. ומ"מ נשאר רשימה בלב מהראשונות. וז"ש הזהרו בזקן ששכח תלמודו ששבירי לוחות מונחין בארון. ושבת יומא דזכירה הוא, ולכן יש בו הארה מן הראשונות, והוא עצמו בחי' נשמה יתירה מהנשמה שעלתה למעלה כמ"ש אותיות פורחות כדאי' נשמה בגוף כאזכרה בגוילין:

זכרו תורת משה (ר"ת תמוז) במצות שבת גרוסה, חרותה ליום השביעי ככלה בין רעותיה משובצה.

ברכות ח: אמר להו ריב"ל לבניה:... והזהרו בזקן ששכח תלמודו מחמת אונסו, דאמרינן: לוחות ושבירי לוחות מונחות בארון.

פסחים פ"ז: ואשברם לעיניכם תנא לוחות נשברו ואותיות פורחות.

תנחומא כי תשא: וירד משה מן ההר וקרבו אל המחנה וראה את העגל שעשו בשעה שנתן לו הקב"ה את הלוחות היו סובלין את עצמן כיון שירד וקרבו אל המחנה וראה את העגל פרח אות הכתב מעליהם ונמצאו כבדים על ידי של משה, מיד ויחר אף משה וישלך מידו, בא וראה כמה גדול כחו של משה.

ע"ז יח: אמרו לו תלמידיו רבי מה אתה רואה אמר להן גוילין נשרפין ואותיות פורחות.

מהרש"א מו"ק כה: הת"ח דמיון הס"ת הגוף לגויל הס"ת ואותיות פורחות לנשמה וכיון שמת הת"ח הנשמה פורחת מן הגוף.

תנחומא כי תשא: חרות ר' יהודה אמר חירות מן הגלות ור' נחמיה אמר חירות מן מלאך המות ורבנן אמרי חירות מן היסורין ר"א בנו של ר"י הגלילי אומר אם יבוא מלאך המות ויאמר לפני הקב"ה לחנם בראתני בעולם הזה הקב"ה א"ל על כל העו"ג השלטתיך חוץ מן אומה זו שנתתי לה חירות על הלוחות ומנין שהוא כך דכתיב אני אמרתי אלהים אתם ובני עליון כלכם חבלתם מעשיכם אכן כאדם תמותון.

במדבר פרק טו והיה לכם לציצית וראיתם אתו וזכרתם את כל מצות ידוד ועשיתם אתם ולא תתרו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זנים אחריהם: למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי והייתם קדשים לאלהיכם:

תגיגה כז: אמר רבי אבהו אמר רבי אלעזר תלמידי חכמים אין אור של גיהנם שולטת בהן קל וחומר מסלמנדרא ומה סלמנדרא שתולדת אש היא הסך מדמה אין אור שולטת בו ת"ח שכל גופן אש דכתיב הלאו כה דברי כאש נאם ה' עאכ"כ.

יומא ט: מקדש ראשון מפני מה חרב מפני שלשה דברים שהיו בו עבודה זרה וגלוי עריות ושפיכות דמים עבודה זרה דכתיב כי קצר המצע מהשתרע מאי קצר המצע מהשתרע אמר רבי יונתן קצר מצע זה מהשתרע עליו שני רעים כאחת.

צל"ח לחנוכה: באותו זמן שנעשה בית המקדש ע"ז שהרי שקצו אבני מזבח ועשו בו תקרובות ע"ג, מסתמא נסתלקה השכינה משם, כי קצר המצע מהשתרע והמסכה צרה וגו', וא"א לשני רעים וכו', ובכל מקום ששורה הקליפה השכינה בורחת משם, וזה דרך הקדושה להיות כמלך עלוב ונדחה מפני הקליפה.

וידבר ידוד אל משה לך רד כי שחת עמך אשר העלית מארץ מצרים: סרו מהר מן הדרך אשר צויתם עשו להם עגל מסכה וישתחוו לו ויזבחו לו ויאמרו אלה אלהיך ישראל אשר העלוד מארץ מצרים: ויאמר ידוד אל משה ראיתי את העם הזה והנה עם קשה ערף הוא: ועתה הניחה לי ויחר אפי בהם ואכלם ואעשה אותך לגוי גדול: ויחל משה את פני ידוד אלהיו ויאמר למה ידוד יחרה אפך בעמך אשר הוצאת מארץ מצרים בלח גדול וביד חזקה... ויפן וירד משה מן ההר ושני לחת העדת בידו לחת כתבים משני עבריהם מזה ומזה הם כתבים: והלחת מעשה אלהים המה והמכתב מכתב אלהים הוא חרות על הלחת: וישמע יהושע את קול העם ברעה ויאמר אל משה קול מלחמה במחנה: ויאמר אין קול ענות גבורה ואין קול ענות חלושה קול ענות אנכי שמע: ויהי כאשר קרב אל המחנה וירא את העגל ומחלת ויחר אף משה וישלך מידו את הלחת וישבר אתם תחת ההר:

מדרש אגדה שמות: אשר שברת א"ל הקב"ה יישר כוחך ששיברת, שאילולי לא נשתברו נתחייבו שונאיהם של ישראל כלייה:

ב"ק דף נד ע"ב שאל רבי חנינא בן עגיל את רבי חייא בר אבא: מפני מה בדברות הראשונות לא נאמר בהם טוב, ובדברות האחרונות נאמר בהם טוב? אמר לו: עד שאתה שואלני למה נאמר בהם טוב, שאלני אם נאמר בהן טוב אם לאו, שאיני יודע אם נאמר בהן טוב אם לאו, כלך אצל ר' תנחום בר חנילאי, שהיה רגיל אצל ר' יהושע בן לוי, שהיה בקי באגדה. אזל לגביה, א"ל: ממנו לא שמעת, אלא כך אמר לי שמואל בר נחום אחי אמו של רב אחא ברבי חנינא, ואמרי לה אבי אמו של רב אחי ברבי חנינא: הואיל וסופן להשתבר. וכי סופן להשתבר מאי הוי? אמר רב אשי: חס ושלום, פסקה טובה מישראל.

בני יששכר: י"ז בתמוז בו נשתברו הלוחות, ולא במקרה הוא י"ז דייקא בגימ' טו"ב, והוא עפ"י משארז"ל מפני מה אין טוב בדברות הראשונות, כי היה גלוי וידוע לפניו ית"ש שעתידין להשתבר ויאמרו ח"ו פסק הטוב על כן אין בהם טוב רק בלוחות שניות, לומר שכל אלה הענינים טו"ב לישראל, על כן אירע המעשה ביום טו"ב בתמוז, וזהו שכתב האיז"ל ויקרא אהרן ויאמר חג ל"י מחר אמר כן בנבואה שעתיד להיות היום ההוא חג ויו"ט לישראל... והנה גם בפרשת פנחס מבואר חלוקת הארץ, על כן מהדרינן כל מה דאפשר שיקראו גם פרשת פנחס בימים האלה, וגם בפרשת פנחס נאמרים כל המועדים, הנה יתנחמו ישראל בהוסיף להם מועדים ב"ב שעתידין הימים האלה להיות לששון ולשמחה ולמועדים טובים:

סנהדרין סד ת"ש: ויזעקו בקול גדול אל ה' אלהיהם מאי אמור? אמר רב יהודה ואיתימא רב יונתן: בייא בייא! היינו דאחרביה לביתא וקליא להיכלא, וקטלינהו לצדיקי, ואגלינהו לישראל מארעיהו, ועדיין הוא מרקד בינן. כלום יבתייה לן אלא לקבולי ביה אגרא לא איהו בעינן ולא אגריה בעינן! יתבו תלתא יומא בתעניתא, בעו רחמי. נפל להו פיתקא מרקיעא, דהוה כתיב בה אמת. אמר רבי חנינא: ש"מ חותמו של הקב"ה אמת. נפק כגוריא דנורא מבית קדשי הקדשים. אמר להו נביא לישראל: היינו יצרא דע"ז.

סנהדרין קב עמוד ב רב אשי אוקי אשלשה מלכים. אמר: למחר נפתח בחברין. אתא מנשה איתחזי ליה בחלמיה. אמר: חברך וחבירי דאבונך קרית לן? מהיכא בעית למישראל המוציא? אמר ליה: לא ידענא. אמר ליה: מהיכא דבעית למישראל המוציא לא גמירת, וחברך קרית לן? אמר ליה: אגמריה לי, ולמחר דרישנא ליה משמך בפירקא. אמר ליה: מהיכא דקרים בישראל. אמר ליה: מאחר דחכימתו כולי האי, מאי טעמא קא פלחיתו לעבודה זרה? אמר ליה: אי הות התם הות נקיטנא בשיפולי גלמא ורהטת אבתראי. למחר אמר להו לרבנן: נפתח ברבנותא.

ב"ק פב: אין מגדלין חזירים בכל מקום תנו רבנן כשצרו בית חשמונאי זה על זה היה הורקנוס מבפנים ואריסטובולוס מבחוץ ובכל יום היו משלשים להם בקופה דינרין והיו מעלין להם תמידים היה שם זקן אחד שהיה מכיר בחכמת יונית אמר להם כל זמן שעוסקין בעבודה אין נמסרים בידכם למחר שילשלו דינרין בקופה והעלו להם חזיר כיון שהגיע לחצי החומה נעץ צפרניו בחומה ונזדעזעה ארץ ישראל ת' פרסה על ת' פרסה באותה שעה אמרו ארור האיש שיגדל חזירים.

הקדמה לעולת ראייה התפלה המתמדת של הנשמה א התפלה המתמדת של הנשמה מתאמצת היא תמיד לצאת מן ההעלם אל הגילוי, להתפשט על כל כחות החיים של כל הרוח והנפש וכל כחות חיי הגויה כולה, והיא משתוקקת ג"כ לגלות את מהותה וכח פעולתה על כל הסביבה, על כל העולם והחיים, ולשם כך צריכים אנו לחשבוננו-של-עולם שבא ע"י תורה וחכמה. ונמצא מתוך כך, שעבודת התורה כולה וכל חכמתה היא התגלותה המתמידה של תפלתה הכמוסה של הנשמה. נשמת כל חי תברך את שמך ד' אלהינו. ב אין התפלה באה כתקונה כ"א מתוך המחשבה שבאמת הנשמה היא תמיד מתפללת. הלא היא עפה ומתרפקת על דודה בלא שום הפסק כלל, אלא שבשעת התפלה המעשית הרי התפלה הנשמית התדירית היא מתגלה בפעל. וזהו עידונה ועינוגה, הדרה ותפארתה, של התפלה, שהיא מתדמה לשושנה הפותחת את עליה הנאים לקראת הטל או נכח קרני השמש המופיעים עליה באורה, ולכן "הלואי שיתפלל אדם כל היום כולו".

הערות לריש מילין: ב. פעולת החיים של הנשמה איננה פוסקת, כשם שכללות פעולת החיים החמריים אינה פוסקת כל ימי החיים. ההתגלות של החיים השכליים שבאה מזמן לזמן, בעת שהחושב מחדש איזו מחשבה חדשה ומבהיקה, שאנו מרגישים שיש הפסק זמני בין חידוש לחידוש. אינה באה מכח היסודי העצמי של החיים אלא מהופעותיהם הסעיפיות, אבל העצמיות של החיים שהיא פעולת הנשמה במעמקיה אינה פוסקת כלל, ותמיד המחשבות מתחדשות וזורמות בנן, וכל עמל התלמוד שלנו איננו כי אם מכשיר אותנו ע"י ההתגלות המתפרצת מבחוץ למעמק החיים, להכיר יותר ויותר את המהלך השטפי של המחשבות, שהוא נהר שאינו פוסק, שפלגיו וגליהם הם מתרוצצים בקרבנו תדיר בלא הרף.